

Orgány pro řízení evakuace

Dominik Novosád

Bakalářská práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Dominik Novosád**
Osobní číslo: **L13294**
Studijní program: **B2825 Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Orgány pro řízení evakuace**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte průzkum domácích a zahraničních zdrojů na dané téma.
2. Analyzujte a zhodnoťte současný stav v oblasti evakuace obecně v České republice, ale se zaměřením na zabezpečení evakuace ve Zlínském kraji.
3. Vypracujte vlastní návrh systému orgánů pro řízení evakuace.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] HORÁK, Rudolf a Jan KYSELÁK. Terminologický slovník vybraných pojmů z oblasti evakuace. Vyd. 1. Brno: Univerzita obrany, 2006, 119 s. ISBN 80-723-1162-X.

[2] PACINDA, Štefan a Ján PIVOVARNÍK. Kolektivní ochrana obyvatelstva. Vyd. 1. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010, 118 s. ISBN 978-80-86640-44-0.

[3] FOLWARCZNY, Libor a Jiří POKORNÝ. Evakuace osob. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006, 125 s. ISBN 80-866-3492-2.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Otakar Jiří Mika, CSc.**

Ústav krizového řízení

Datum zadání bakalářské práce: **6. února 2015**

Termín odevzdání bakalářské práce: **16. května 2015**

V Uherském Hradišti dne 20. února 2015

doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce pojednává o evakuaci jako o jednom z hlavních způsobů ochrany obyvatelstva před mimořádnými událostmi. V první části práce uvádím legislativní vymezení, zákony a nařízení, jež se týkají dané problematiky a teoretický výklad základních pojmů týkajících se evakuace. Následně se věnuji samotnému procesu evakuace. Dále uvádím popis činností a povinností zodpovědných správních orgánů, jako hlavních subjektů odpovědných za evakuaci. Ve druhé části mé práce jsem shrnul v nejdůležitějších bodech veškeré náležitosti týkající se evakuace, jejího zabezpečení, vyhlášení a způsobu realizace. V praktické části jsem analyzoval současný stav evakuace ve Zlínském kraji. Závěrem jsem zpracoval vlastní návrh systému pro orgány řízení evakuace.

Klíčová slova: evakuace, evakuační plán, krizový štáb, evakuační středisko, přijímací středisko, integrovaný záchranný systém.

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with evacuation as one of the main ways to protect populations against emergencies. In the first part I introduce legislative definitions, laws and regulations concerning the issue, and theoretical explanation of basic concepts related to evacuation. The following chapter is devoted to the evacuation process. Below is a description of activities and duties of liable administrative bodies as the main entities responsible for evacuation. In the second part of my work I have summarized the most important points of all formalities related to the evacuation process, security, declaration and the method of their implementation. In the practical part I have analyzed the current situation evacuation in the Zlin region. Finally, I've compiled a custom design system for authorities directing an evacuation.

Keywords: evacuation, evacuation plan, emergency management, evacuation center, reception center, integrated rescue system.

Poděkování

Moje poděkování patří hlavně vedoucímu mé bakalářské práce panu doc. Ing. Otakaru Jiřímu Mikovi, CSc. za pomoc při zpracovávání, ochotu a čas, který mi věnoval při konzultacích. Za poskytnutí informací děkuji panu mjr. Ing. Janu Kyselákovi, Ph.D. Mé rodině a přátelům, za jejich podporu po celou dobu mého studia.

Motto

„Největším štěstím člověka je, když může žít pro to, zač by byl ochoten zemřít.“

Honoré De Balzac

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti **8.5.2016**

.....
podpis studenta

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 LEGISLATIVA VZTAHUJÍCÍ SE K EVAKUACI	10
2 ZÁKLADNÍ POJMY	11
3 EVAKUACE.....	13
3.1 POJMY EVAKUACE.....	13
3.2 ROZDĚLENÍ EVAKUACE.....	14
3.3 PLÁN EVAKUACE.....	15
3.4 PLÁNOVÁNÍ EVAKUACE.....	15
3.5 ZABEZPEČENÍ EVAKUACE	16
3.6 VYHLÁŠENÍ EVAKUACE	17
3.7 EVAKUAČNÍ ZAVAZADLO.....	18
4 ORGÁNY PRO ŘÍZENÍ EVAKUACE.....	19
4.1 PRACOVNÍ SKUPINA KRIZOVÉHO ŠTÁBU.....	19
4.2 EVAKUAČNÍ STŘEDISKO.....	19
4.3 PŘIJÍMACÍ STŘEDISKO	20
4.4 SLOŽKY IZS PODÍLEJÍCÍ SE NA EVAKUACI.....	21
4.4.1 Hasičský záchranný sbor ČR	21
4.4.2 Policie ČR	21
4.5 ZVLÁŠTNOSTI PROVÁDĚNÍ EVAKUACE.....	21
II PRAKTICKÁ ČÁST	23
5 CÍL A METODY PRÁCE.....	24
6 SWOT ANALÝZA	25
6.1 DOTAZNÍKOVÝ PRŮZKUM A VYHODNOCENÍ SWOT ANALÝZY	26
6.1.1 ORP Luhačovice.....	26
6.1.2 ORP Uherský Brod.....	28
6.1.3 ORP Bystřice pod Hostýnem	29
6.1.4 ORP Valašské Klobouky	31
6.1.5 ORP Valašské Meziříčí.....	33
7 CELKOVÉ ZHODNOCENÍ ANALÝZY	36
8 NÁVRHY NA MOŽNÁ ZLEPŠENÍ.....	37
8.1 ROZBOR VÝSLEDKŮ SILNÝCH STRÁNEK.....	37
8.2 ROZBOR VÝSLEDKŮ SLABÝCH STRÁNEK	38
8.3 ROZBOR VÝSLEDKŮ PŘÍLEŽITOSTI	38
8.4 ROZBOR VÝSLEDKŮ OHROŽENÍ	39
ZÁVĚR	40
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	41
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	43
SEZNAM OBRÁZKŮ	44
SEZNAM PŘÍLOH	45

ÚVOD

Ve své bakalářské práci jsem se rozhodl zabývat problematikou v oblasti orgánů pro řízení evakuace. Snažil jsem se poukázat na důležitost orgánů, které jsou činné pro řízení evakuace. Řízení evakuace neodmyslitelně patří řada orgánů, která s realizací evakuačních opatření souvisí. Potřeba evakuace nastává v případě krizových situacích vojenského i nevojenského charakteru.

Historicko-právní východiska evakuace v České republice sahají už od Republiky československé, kdy usnesení vlády Republiky československé o obraně Republiky československé, současně tehdejší vláda přijala přílohu usnesení, a to Směrnici o civilní obraně Republiky československé. Tato směrnice zaručuje, že mezi úkoly civilní obrany patří i účast na pomoci národnímu hospodářství při živelných pohromách.

Evakuace je považována za jednu z důležitých povinností podle dodatkového protokolu k Ženevským úmluvám o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů. Přelomem v řešení problematiky evakuace v České republice nastal v roce 2000 prostřednictvím nově přijatých právních norem, které upravovaly právě v oblasti evakuace.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 LEGISLATIVA VZTAHUJÍCÍ SE K EVAKUACI

Zákonné normy, nařízení a vyhlášky:

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR,
- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR,

- Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně,
- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR,
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR,
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.,
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 320/2002 Sb.,
- Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.,
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů (vodní zákon),
- Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie (atomový zákon),
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích,
- Zákon č. 129/2000 Sb. o krajích,

- Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení krizového zákona,
- Nařízení vlády ČR č. 100/1999 Sb., o ochraně před povodněmi,

- Vyhláška 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru,
- Vyhláška MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech IZS,
- Vyhláška MV č. 380/2002 Sb., o plnění úkolů ochrany obyvatelstva,

2 ZÁKLADNÍ POJMY

Bezpečnost: je stav společenského, přírodního, technického, technologického systému nebo jiného systému, který v konkrétních vnitřních a vnějších podmínkách umožňuje plnění stanovených funkcí a jejich rozvoj v zájmu člověka a společnosti.

Civilní ochrana: je systém úloh a opatření zaměřených na ochranu života, zdraví a majetku, spočívajících v analýze možného ohrožení a v přijímání opatření na snižování rizik ohrožení, jako i určení postupů a činnosti při odstraňování následků mimořádných událostí.

Havárie: je mimořádná událost, respektive člověkem způsobená nehoda či katastrofa, která vede ke zničení nebo poškození nějakého stroje, důležitého přístroje, budovy, technologického celku, lidského zdraví či života, k rozsáhlým ekologickým nebo hospodářským škodám.

Havarijní plán: je dokumentace obsahující soubor technických, organizačních a jiných opatření na zdolání závažné průmyslové havárie a na omezení jejich následků na území podniku.

Humanitární pomoc: pomoc, kterou poskytují země nebo nevládní organizace jiným zemím v případě vážných katastrof a konfliktů. Na rozdíl od rozvojové pomoci řeší konkrétní krizové situace v krátkodobém výhledu. Poskytuje se formou záchranných akcí, v podobě materiální pomoci a finančním příspěvkům organizacím, které zajišťují pomoc.

Integrovaný záchranný systém: koordinovaný postup složek při přípravě na mimořádné události a při konání záchranných a likvidačních prací.

Krizové řízení: soubor řídicích činností orgánů krizového řízení orientovaný na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností.

Krizová situace: je situace poznačená, zatížená krizí, stavem těžkostí, nedostatků, úpadkem a podobně.

Krizový stav: stav, který vyhláší hejtman kraje nebo primátor hl. m. Prahy (stav nebezpečí), vláda ČR, popř. předseda vlády ČR (nouzový stav) nebo Parlament ČR (stav ohrožení státu a válečný stav) v případě hrozby nebo vzniku krizové situace a v přímé závislosti na jejím charakteru a rozsahu.

Likvidační práce: činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.

Mimořádná situace: je období ohrožení nebo období působení následků mimořádné události na život, zdraví nebo majetek, během kterého se vykonávají opatření na záchranu života, zdraví nebo majetku, na snižování rizik ohrožení nebo činnosti nevyhnutné na zamezení šíření a působení následků mimořádné události.

Mimořádná událost: je náhlá závažná událost, která vede k narušení bezpečnosti nebo stability daného systému, vede ke vzniku krize nebo katastrofy. Z hlediska civilní ochrany rozumíme pod tímto pojmem živelní pohromu, havárii nebo katastrofu.

Nouzové přežití: je součástí hlavních opatření ochrany obyvatelstva při krizových situacích, a to zejména při živelných pohromách, epidemiích, průmyslových a technologických haváriích, bojové činnosti, či jiných. Obvykle mu předchází evakuace obyvatelstva z ohrožených prostor.

Prevence: znamená organizačně a technické opatření nebo činnosti, jejímž cílem je předejít průmyslové havárii a vytvořit podmínky pro zajištění havarijní připravenosti.

Varování: je proces upozorňování obyvatel na nebezpečí jejich ohrožení negativními účinky krizových situací, který se uskutečňuje prostřednictvím hlásné sítě tvořené místními informačními prostředky obcí, sítí poplachových sirén, technickými zařízeními automatického vyrozumívání a elektronickými masmédií.

Vyrozumění: je proces vyrozumění prvků řízení i příslušných výkonných složek bezpečnostního systému ČR o vzniku krizové situace a jejich aktivace na plnění úkolů, prostřednictvím telekomunikačních a radiokomunikačních prostředků.

Záchranné práce: činnost odvrácení nebo omezení okamžitého působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, především ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin.

Živelná pohroma: je mimořádná událost, při které dojde k nežádoucímu uvolnění kumulovaných energií nebo hmot v důsledku nepříznivého působení přírodních sil, při kterých může působit nebezpečné látky nebo působí ničivé faktory.

3 EVAKUACE

Je komplex činností a opatření, který obsahuje přípravu a odsun ohrožených osob, zvířat, případně materiálních hodnot z území či objektu ohroženého v důsledku vzniku nebo trvání krizové situace.

3.1 Pojmy evakuace

Odborné termíny, které se nejčastěji používají, při plánování evakuace jsou:

Evakuační trasa: je cesta vyhrazená k evakuaci obyvatelstva a používá se při konané evakuaci s jednosměrným provozem ven z ohroženého prostoru, nebo zpět. Je označována také termínem – přístupová cesta.

Evakuační zóna: je prostor, z kterého je nutné vytvořit evakuaci obyvatelstva. Je to území, na kterém se vykonávají nutné záchranné práce při vzniku MU nebo krizového stavu (dále jen KS) s prvořadým cílem ochrany zdraví a života osob.

Místo hromadného stravování: je zařízení, ve kterém se zajišťuje stravování pro evakované osoby a pracovníky kompetentní k řízení, nebo zabezpečení evakuace.

Místo nouzového ubytování: je zařízení, respektive objekt v cílovém místě přemístění. Toto místo je buď smluvně zajištěno, nebo předem určené k přechodnému pobytu evakovaných osob.

Místo shromažďování: je místo soustředěné pro evakované ve vnitřní nebo vnější evakuační zóny, od které je zajištěné přemístění evakovaných osob mimo ohrožený prostor do evakuačních středisek.

Nouzové zásobování pitnou vodou: je způsob řešení zásobování obyvatelstva vodou během krizové situace, kdy není možné více využívat dosavadní zdroj vody z důvodu úplné nebo částečné nefunkčnosti systému.

Uzávěra: je označené místo sloužící pro zabránění vstupu nepovoláných osob do evakuační zóny. Uzávěry ohraničují ohrožený prostor (a jeho části) určené k evakuaci.

3.2 Rozdělení evakuace

Evakuace hospodářského zvířectva a věcných prostředků, předurčených kompetentními orgány státní správy a samosprávy je vykonává v závislosti na:

- charakteru a časovém průběhu ohrožení,
- použití varianty ohrožení (druhu evakuace) a okamžiku její zahájení,
- souhlas velitele jednotek vykonání záchranné práce.

Evakuaci obyvatelstva můžeme vykonávat z více hledisek. Mezi nejdůležitější patří:

Z hlediska rozsahu opatření se dělí na:

- **evakuaci objektovou**, která zahrnuje evakuaci obyvatelstva jedné budovy, nebo malého počtu obytných budov, administrativních správních budov, technologických provozů a dalších objektů,
- **evakuaci plošnou**, která zahrnuje evakuaci obyvatelstva části nebo celého urbanistického celku, případně většího územního prostoru. Plánuje a vykonává se jako evakuace všeobecná (při živelních pohromách a průmyslových haváriích) nebo částečná (v některých případech vojenského ohrožení),
- **evakuaci všeobecnou**, podléhají jí všechny kategorie osob (celé obyvatelstvo),
- **evakuaci částečnou**, podléhají jí některé nebo všechny následující kategorie osob:
 - děti do 6 let s individuálním průvodcem,
 - děti od 6-15 let se společným průvodcem,
 - pacienti zdravotnických lůžkových zařízení.

Z hlediska druhu ohrožení se dělí na:

- **evakuaci přímou**, vykonaná bez předchozího ukrytí evakuovaných osob,
- **evakuaci s ukrytím**, vykonaná po předcházejícím ukrytí evakuovaných osob a po snížení prvotního nebezpečí.

Z hlediska doby trvání se dělí na:

- **evakuaci krátkodobou**, kdy ohrožení nevyžaduje dlouhodobé opuštění domova. Pro evakuované obyvatelstvo se zabezpečuje náhradní ubytování (umístnění) a ne-realizuje se k zajištění nouzového přežití obyvatelstva,
- **evakuaci dlouhodobou**, kdy ohrožení vyžaduje dlouhodobý pobyt mimo domov, pro evakuované obyvatelstvo bez domova a bez možnosti vlastního ubytování

(umístění) je nutné zabezpečit náhradní ubytování a v potřebném množství organizovat opatření k zajištění nouzového přežití obyvatelstva pro zabezpečení jejich základních životních potřeb, popřípadě opatření k zajištění ukrytí a individuální ochrany.

Z hlediska způsobu realizace se dělí na:

- **evakuaci samovolnou**, kdy proces evakuace není řízený a obyvatelstvo v potřebě úniku před nebezpečnou hrozbou jedná podle vlastního uvážení, což může mít důsledky v podobě zbytečných ztrát na životech, zdraví a majetku, snahou orgánů zodpovědných za evakuaci je získat kontrolu nad průběhem samovolné evakuace a usměrňovat ji,
- **evakuaci řízenou**, kdy proces evakuace je řízený, evakuované osoby se přemísťují s použitím vlastních dopravních prostředků nebo pěšky, tak s použitím dopravních prostředků hromadné přepravy, zajištěných orgány pověřených řízení evakuaci,
- **samoevakuaci**, kdy proces evakuace je řízený a evakuované osoby se přemísťují jen s použitím vlastních dopravních prostředků nebo pěšky.

3.3 Plán evakuace

Plán evakuace obyvatelstva je soubor vybraných informací a připravených postupů jednání (reakce), která slouží k vykonání evakuace. Plánuje se hlavně evakuace dlouhodobá, ale plán jde přiměřeně využít při evakuaci krátkodobé.

Plán evakuace je součástí havarijního plánu kraje. Zpracovává se při ohrožení územního správního celku, analyzuje se v havarijním plánu kraje a příslušném povodňovém plánu. Pro případ povodňového ohrožení se při plánování plošné evakuace vychází ze zpracovaného havarijního plánu kraje. Zpracování plánu evakuace je potom rozšířené o další dokument, stanovené ústředním orgánem státní správy pro ochranu obyvatelstva.

3.4 Plánování evakuace

Plánování evakuace obyvatelstva je proces přípravy nevyhnutných opatření k vykonání evakuace obyvatelstva, které umožňuje efektivní spolupráci všech zúčastněných a účinné řízení průběhu evakuace. K tomu je důležité, aby veřejnost byla dostatečně informována o připravených opatřeních včas, v předstihu před vznikem.

Plánování evakuace vychází z vyhodnocení analýzy možných ohrožení (analýzy rizik) spravovaného území, z předpokladu prostoru a času působení ohrožení, z demografických podmínek ohrožení území a z potřebných geografických údajů ohroženého území.

Při plánování je potřeba vycházet u existujících přímých závislostí mezi velikostí a rozsahem opatření, které je nutné vytvořit. Proto opatření má být připravované do úrovně maximální prognózované velikosti vyhodnoceným ohrožením.

3.5 Zabezpečení evakuace

Evakuace představuje ze sociálně-psychologického hlediska náročné opatření, které musí být všestranně dokonale zabezpečeno.

Mezi nejdůležitější zajištění patří zajištění zajišťující veřejný pořádek a bezpečnost v průběhu evakuace, zajištění dopravních prostředků a zásobování pohonnými hmotami. Nezbytné je zdravotnické zabezpečení umožňující lékařskou pomoc, transport a realizaci hygienicko-epidemiologických opatření. Také nouzové ubytování, stravování, nouzové přídělky a předměty potřebné k přežití společně s mediálním zabezpečením zajišťujícím varování, vydávání pokynů a tísňových informací pro další činnost představují základní a neodmyslitelné zabezpečení evakuace.

Orgány pro řízení evakuace skládají s pracovních skupin krizových štábů, evakuačních a přijímacích středisek. Pracovní skupiny krizového štábu zajišťují hlavně:

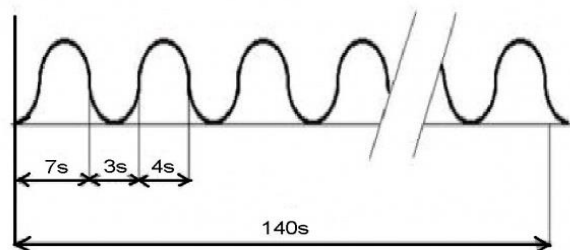
- řízení průběhu evakuace,
- koordinaci přepravy z míst shromažďování do evakuačních středisek,
- dopravní prostředky a jejich přerozdělování mezi evakuační střediska,
- řízení nouzového zásobování evakuovaného obyvatelstva,
- koordinaci činnosti evakuace a přijímacích středisek,
- zdokumentování celé evakuace,
- spolupráci s orgány veřejné správy a se zdravotnickými a humanitárními organizacemi.

Při přípravě a následně samotné realizaci evakuace je důležitá spolupráce s nevládními organizacemi (Červený kříž a jiné), které mají zkušenosti s humanitární péčí o občany. Návčivky evakuačních opatření slouží ke sjednocení a zpřesnění postupů zabezpečování a

řízení evakuace. Společné nácviky pro odpovědné pracovníky státní správy a samosprávy se doporučuje provádět pravidelně jednou ročně.

3.6 Vyhlášení evakuace

O zahájení evakuace rozhoduje krizový štáb. Občané jsou o jejím vyhlášení informováni varovným signálem pomoci sirén. Jedná se o signál „všeobecná výstraha“, což je kolísavý ton v délce 140 sekund, opakující se zpravidla třikrát v přibližně třímínutových intervalech. Informaci o zahájení evakuace předávají i hromadné sdělovací a mobilní rozhlasové prostředky.

Obrázek 1 - Průběh varovného signálu „VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA“

Zdroj: <http://ochrana.txt.cz/foto/89733/5192/136/vseobecna-vystraha/>

Před a při opuštění bytu nebo rodinného domu je nutné provést tato opatření:

- dodržovat pokyny záchranářů, kteří vykonávají evakuaci. Zbytečně jim nekomplikovat práci,
- ověřit, že i sousedé jsou informováni o vyhlášení evakuace,
- uzavřít přívod vody a plynu,
- vypnout elektrické spotřebiče, kromě chladniček a mrazniček,
- malým dětem se může přibalit lístek se jménem, adresou a telefonickým kontaktem v případě potřeby,
- vzít si s sebou evakuační zavazadla, uzamknout vstupní dveře do bytu (do rodinného domu) a na ně dát lísteček s oznámením „EVAKUOVÁNO“,
- psi a kočky si při evakuaci vzít s sebou, ostatní domácí zvířata ponechat doma a zajistit jim dostatečné zásoby vody a stravy.

3.7 Evakuační zavazadlo

Doporučený obsah evakuační zavazadla:

- osobní doklady, cennosti, peníze, důležité dokumenty,
- léky a nezbytné zdravotnické potřeby,
- základní potraviny na 2 až 3 dny, nápoje,
- předměty denní potřeby a osobní hygieny,
- kapesní lampa, svíčky, zápalky,
- příkrývka, spací pytel,
- náhradní prádlo, oděv, obuv, nepromokavý plášť,
- další nezbytné osobní věci podle uvážení (mobilní telefon, rádio, nožik),
- pro děti hračky.

Hmotnost evakuační zavazadla nesmí přesáhnout:

- u dětí 10 kg na jednu osobu,
- u dospělých 25 kg na jednu osobu.

Obrázek 2 - Obsah evakuačního zavazadla

<http://www.hzscr.cz/clanek/hzs-hlavniho-mesta-prahy-menu-ochrana-obyvatelstva-evakuace-evakuace.aspx>

4 ORGÁNY PRO ŘÍZENÍ EVAKUACE

Za účelem bezproblémové evakuace ve stádiu přípravy či realizace se tvoří pracovní orgány, které jsou svěřeny řízením a prováděním předem daných úkolů směřujících k zabezpečení evakuace.

4.1 Pracovní skupina krizového štábu

Tato skupina je vytvořena krizovým štábem k tomu, aby bylo zajištěno vedení průběhu evakuace.

Hlavní úkoly pracovní skupiny jsou:

- zajištění dopravních prostředků,
- koordinace přepravy ze shromaždišť do evakuačních středisek,
- koordinace činnosti evakuačních a přijímacích středisek,
- řízení nouzové zásobování pro obyvatelstvo,
- spolupráce s ostatními orgány,
- dokumentace průběhu evakuace.

4.2 Evakuační středisko

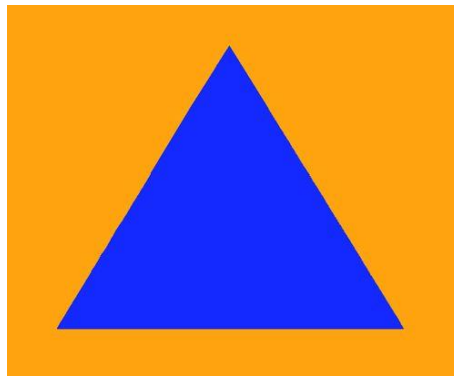
Evakuačním střediskem se rozumí zařízení zřetelně označené nápisem, případně mezinárodně platným rozeznávacím znakem civilní ochrany. Umisťuje se zpravidla mimo evakuační prostor. Je to předem určené místo, které leží mimo ohroženou zónu.

Krátkodobě se zde shromažďují osoby ohrožené MU za účelem získání dalších podrobnějších informací o nastalé situaci a následných krocích.

Je to výchozí bod pro přemístění do příjmových oblastí a přijímacích středisek.

Hlavní úkoly evakuačního střediska:

- řízení přepravy z míst shromažďování do evakuačního střediska,
- vedení evidence a příjmu evakuovaných osob,
- poskytnutí pomoci při slučování rodin,
- přerozdělování evakuovaných osob do přijímacích středisek,
- podávání základních informací evakuovaným,
- zajištění zdravotnické pomoci,
- zajištění noclehu a stravování pro evakuované, kteří se zdrží déle než 12 hodin,

Obrázek 3 - Znak civilní ochrany

Zdroj: <http://www.firehistory.hasici-ct.cz/historie-znaku-civilni-ochrana/>

4.3 Příjímací středisko

Příjímací středisko je zařízení v příjmovém území, ve kterém jsou evakuované osoby evidovány a informovány o dalších postupech a ubytovacích opatřeních. Objekt střediska musí být označen mezinárodně platným znakem civilní ochrany.

Hlavní úkoly příjímacího střediska:

- příjem evakuovaných osob,
- přerozdělení evakuovaných osob do předurčených cílových míst přemístění a míst nouzového ubytování,
- první zdravotnickou pomoc a případný odvoz nemocných do vyčleněných zdravotnických zařízení,
- informování orgánů o průběhu evakuace,
- informování evakuovaných osob, zejména o místě nouzového ubytování a stravování,
- informování orgánů veřejné správy, dotčených evakuačními opatřeními, o počtech a potřebách evakuovaných osob.

V podmínkách malých obcí může být při krátkodobé evakuaci evakuační a příjímací středisko totožné.

4.4 Složky IZS podílející se na evakuaci

Mezi nejdůležitější složky IZS, které se podílejí na ZLP, patří HZS ČR a Policie ČR. Tyto složky hrají hlavní roli při provedení evakuace, záchraně ohrožených osob a ochraně majetku.

4.4.1 Hasičský záchranný sbor ČR

HZS ČR je základní složkou IZS, který zabezpečuje postup při přípravě na MU, a při provádění ZLP.

Hlavní úkoly HZS při evakuaci:

- Zabezpečení vyrozumění řídicích orgánů a ostatních vykonavatelů evakuace,
- Informování obyvatelstva,
- Poskytování první pomoci při evakuaci obyvatelstva, zvířat a majetku,
- Provádění kontroly opuštěné evakuovaného prostoru,
- Realizování opatření pro nouzové přežití evakuovaného obyvatelstva.

4.4.2 Policie ČR

Je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem české národní rady.

Hlavní úkoly PČR při evakuaci:

- Zajišťování veřejného pořádku,
- Ochrana bezpečnosti osob a majetku,
- Řízení silničního provozu a dohlížení na jeho plynulost a bezpečnost,
- Informování obyvatelstva,
- Uzavírání evakuovaných prostor a jejich hlídání před vstupem nepovolaných osob.

4.5 Zvláštnosti provádění evakuace

Při plánování evakuace je nevyhnutelné brát v úvahu různé okolnosti a přistupovat tak ke každému plánu individuálně. Pokaždé záleží na tom, jaká MU hrozí a v jakém prostředí působí. Existuje několik zvláštností při provádění evakuace, které se vztahují k různým MU.

Nejčastěji se jedná o tyto zvláštnosti:

- v rámci povodňové ochrany,
- v okolí jaderných elektráren,
- za válečného stavu.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 CÍL A METODY PRÁCE

Cílem mojí práce je vytvořit celistvý celek dokumentů týkající se orgánů pro řízení evakuace, který by sloužil převážně starostům obcí a další navrhované zlepšení vyplývající z analýzy.

Ke zpracování práce byly použity následující metody:

- Poznatky z brainstormingu s odborníky v dané oblasti,
- Informace získané z dotazníkového šetření.

Tyto poznatky a informace jsou dále využity ve SWOT analýze.

6 SWOT ANALÝZA

Je univerzální analytická technika zaměřená na zhodnocení vnitřních a vnějších faktorů ovlivňujících úspěšnost organizace nebo nějakého konkrétního záměru. Nejčastěji je SWOT analýza používána jako situační analýza v rámci strategického řízení.

Pomocí SWOT analýzy lze nalézt konkrétní problémy a rizika zkoumaného subjektu. Také lze nalézt konkrétní postupy pro vylepšení aktuální situace.

Při samotném průběhu SWOT analýzy se nejčastěji postupuje formou brainstormingu jednotlivých částí, následně se třídí dle závažnosti.

SWOT analýza nejvíce odpovídá mé problematice. Zjistí se, kde hrozí největší nebezpečí, po případně jaké, a také ukazuje příležitosti, jak zlepšit stávající situaci.

Obrázek 4 – SWOT analýza

Zdroj: <http://www.sunmarketing.cz/nastroje/slovník/swot-analyza>

6.1 Dotazníkový průzkum a vyhodnocení SWOT analýzy

Cílenou skupinou dotazníku byly obce s rozšířenou působností. Jako zkoumaný vzorek posloužily ORP Zlínského kraje. Podařilo se pomocí osobního setkání prozkoumat problematiku u 5 ORP. Díky těmto schůzkám bylo možné pochopit problematiku a analyzovat vyplněné dotazníky.

6.1.1 ORP Luhačovice

Počet obcí v působnosti: 15

Počet částí obcí: 22

Předsedkyně KŠ: Ing. Bc. Marie Semelová

Organizační zabezpečení

1. Máte dostatek zaměstnanců určených pro práci v evakuačních orgánech?

- Ano, členy KŠ, další zaměstnance MěÚ.

2. Proškolujete osoby určené pro práci v evakuačních orgánech?

- Ano, školení probíhají ve formě cvičení.

3. Jakým způsobem řešíte nouzové ubytování a stravování v evakuačních a přijímacích střediscích?

- Řešíme je ve spolupráci se střední odbornou školou Luhačovice, která má pro takové případy zpracovaný plán krizové připravenosti a základní škola Luhačovice, která zabezpečuje nouzové stravování.

4. Jak řešíte pořádkové a zdravotnické zabezpečení evakuace ve střediscích?

- Pořádkové zabezpečení zabezpečuje KŠ, zdravotnické zabezpečení ČČK, ZZS.

5. Jakou částku vyčleňujete na evakuaci?

- 50 000 Kč.

Technická zabezpečení

6. Jak máte vyřešenou komunikaci mezi středisky a KŠ?

- Pomocí mobilních telefonů.

7. Jak máte naplánované vytváření středisek?

- Předem určených objektů.

8. Jaké používáte softwary při evakuaci?

- Seznamy v elektronické podobě.

9. Jak probíhá spolupráce se systémem správy státních hmotných rezerv?

- Systémem Krizkom.

10. Jak informujete obyvatelstvo o stavu evakuace, a jak ty kteří jsou evakuováni ve střediscích?

- Obyvatelstvo rozhlasovým systémem IVVS, evakuované osoby přes vedoucího střediska.

Hmotné zabezpečení

11. Jaké dokumenty používáte ve střediscích?

- Formální dokumentace

12. Jaké prostředky používáte v rámci komunikace?

- Mobilní telefony.

13. Jaké je zařízení středisek?

- Počítače s internetem.

14. Jaké prostředky používáte pro přepravu zaměstnanců?

- Osobní automobily MÚ.

15. Jaké máte pomůcky pro informování evakuovaných osob ve střediscích?

- Tabule.

Silné stránky: ochota využití dobrovolníků, dobře propracována strategie se střední a základní školou.

Slabé stránky: komunikace pouze přes mobilní telefony, není zajištěn náhradní zdroj elektřiny ve střediscích.

Příležitosti: vyšší stupeň zavedení softwarových programů.

Ohrožení: možnost působení dalších druhotných nebezpečí ohrožujících obyvatelstvo.

6.1.2 ORP Uherský Brod

Počet obcí v působnosti: 30

Počet částí obcí: 39

Předseda KŠ: Bc. Patrik Kunčar

Organizační zabezpečení

1. Máte dostatek zaměstnanců určených pro práci v evakuačních orgánech?

- Ano, zaměstnanců máme dostatek.

2. Proškolujete osoby určené pro práci v evakuačních orgánech?

- Ano.

3. Jakým způsobem řešíte nouzové ubytování a stravování v evakuačních a přijímacích střediscích?

- Podle počtu evakuovaných osob.

4. Jak řešíte pořádkové a zdravotnické zabezpečení evakuace ve střediscích?

- Spoluprací s městskou policií a městskou nemocnicí.

5. Jakou částku vyčleňujete na evakuaci?

- 50 000 – 100 000 Kč

Technická zabezpečení

6. Jak máte vyřešenou komunikaci mezi středisky a KŠ?

- Pomocí mobilních telefonů s určeným pracovníkem MěÚ.

7. Jak máte naplánované vytváření středisek?

- V případě potřeby zřízením jednotlivých středisek v předem určených objektech.

8. Jaké používáte softwary při evakuaci?

- Přes informační systém Argis, Kridata a Krizkom

9. Jak probíhá spolupráce se systémem správy státních hmotných rezerv?

- Přes pevné a mobilní linky, e-mailem a osobním kontaktem.

10. Jak informujete obyvatelstvo o stavu evakuace, a jak ty kteří jsou evakuováni ve střediscích?

- Zaměstnanci MěÚ, dobrovolní hasiči, městský rozhlas, internetové stránky města Uherský Brod.

Hmotné zabezpečení

11. Jaké dokumenty používáte ve střediscích?

- Dokumentace dle HZS.

12. Jaké prostředky používáte v rámci komunikace?

- Mobilní telefony, pevná linka, internet

13. Jaké je zařízení středisek?

- Počítače s internetem.

14. Jaké prostředky používáte pro přepravu zaměstnanců?

- Osobní automobily MÚ.

15. Jaké máte pomůcky pro informování evakuovaných osob ve střediscích?

- Dle možnosti objektu.

Silné stránky: využívání více softwarových programů.

Slabé stránky: nestanovené pomůcky pro informování osob ve střediscích.

Příležitosti: možnost zlepšení zařízení středisek.

Ohrožení: nedostatek času při MU.

6.1.3 ORP Bystřice pod Hostýnem

Počet obcí v působnosti: 14

Počet částí obcí: 19

Předseda KŠ: Mgr. Zdeněk Pánek

Organizační zabezpečení

1. Máte dostatek zaměstnanců určených pro práci v evakuačních orgánech?

- Máme dostatečný počet osob pro práci v evakuačních orgánech (evakuačních a přijímacích střediscích), v případě potřeby jsme schopní počet ještě navýšit.
2. Proškolujete osoby určené pro práci v evakuačních orgánech?
- Ano, proškolujeme.
3. Jakým způsobem řešíte nouzové ubytování a stravování v evakuačních a přijímacích střediscích?
- Je přijat způsob přijímacího střediska ve formě tělocvičny ZŠ, kulturního domu. Nouzové stravování je zajištěno v objektu ZŠ nebo zajištěním od dodavatele jídel.
4. Jak řešíte pořádkové a zdravotnické zabezpečení evakuace ve střediscích?
- Pořádkové zabezpečení je ve spolupráci s Městskou policií Vsetín. Zdravotnické zabezpečení mají na starosti školené osoby, zdravotníci, humanitární organizace.
5. Jakou částku vyčleňujete na evakuaci?
- Nemáme vyčleněn obnos na evakuaci.

Technická zabezpečení

6. Jak máte vyřešenou komunikaci mezi středisky a KŠ?
- Pomocí mobilních telefonů, pevnou linkou, rádiovým spojením, faxem, počítač s internetem, případně spojkou.
7. Jak máte naplánované vytváření středisek?
- V současné době neplánujeme vytvářet střediska máme předem vytipovaná.
8. Jaké používáte softwary při evakuaci?
- Nevyužíváme - papírová forma.
9. Jak probíhá spolupráce se systémem správy státních hmotných rezerv?
- Systémem Krizkom.
10. Jak informujete obyvatelstvo o stavu evakuace, a jak ty kteří jsou evakuováni ve střediscích?
- Pověřenými pracovníky evakuace, ostatní obyvatelstvo pomocí varovného systému města Bystřice pod Hostýnem za pomocí Městské policie.

Hmotné zabezpečení

11. Jaké dokumenty používáte ve střediscích?

- Formuláře, plány, atd.

12. Jaké prostředky používáte v rámci komunikace?

- Mobilní telefony, rádiové spojení, fax, počítače s internetem, elektronická pošta.

13. Jaké je zařízení středisek?

- Zařízení musí být vybaveno pevnou linkou, počítačem s internetem.

14. Jaké prostředky používáte pro přepravu zaměstnanců?

- Využití referentských vozidel MěÚ Bystřice pod Hostýnem.

15. Jaké máte pomůcky pro informování evakuovaných osob ve střediscích?

- V každém středisku vyvěšeny tabule s důležitými informacemi pro evakuované osoby.

Silné stránky: komunikaci v evakuačních a přijímacích střediscích je možná zajistit mnoha způsoby.

Slabé stránky: slabé zajištění proti výpadkům elektřiny vzhledem k stoupajícím využitím výpočetní techniky.

Příležitosti: Nové možnosti zavedení softwarů, možnost vyššího stupně IVVS a výpočetní technologie.

Ohrožení: nedostatek času při MU, vyšší pravděpodobnost druhotného nebezpečí.

6.1.4 ORP Valašské Klobouky

Počet obcí v působnosti: 20

Počet částí obcí: 29

Předseda KŠ: Ing. Dalibor Maniš

Organizační zabezpečení

1. Máte dostatek zaměstnanců určených pro práci v evakuačních orgánech?

- Ano, předem určení.

2. Proškolujete osoby určené pro práci v evakuačních orgánech?

- Ano.

3. Jakým způsobem řešíte nouzové ubytování a stravování v evakuačních a přijímacích střediscích?

- Kuchyně v objektech, polní kuchyně, případně dovoz jídla.

4. Jak řešíte pořádkové a zdravotnické zabezpečení evakuace ve střediscích?

- Pořádkové zabezpečení Městskou policií a PČR, zdravotnické zabezpečení ČČK.

5. Jakou částku vyčleňujete na evakuaci?

- 80 000Kč.

Technická zabezpečení

6. Jak máte vyřešenou komunikaci mezi středisky a KŠ?

- Mobily, rádio stanice, počítače s internetem.

7. Jak máte naplánované vytváření středisek?

- Jsou předem vytipovaná

8. Jaké používáte softwary při evakuaci?

- Windows 7, Office 2010, IVVS

9. Jak probíhá spolupráce se systémem správy státních hmotných rezerv?

- Informačním systémem Krizkom.

10. Jak informujete obyvatelstvo o stavu evakuace, a jak ty kteří jsou evakuováni ve střediscích?

- Zaměstnanecká služba, rozhlas

Hmotné zabezpečení

11. Jaké dokumenty používáte ve střediscích?

- Vlastní dokumentaci

12. Jaké prostředky používáte v rámci komunikace?

- Mobilní telefony, vysílačky, radiové stanice, internet.

13. Jaké je zařízení středisek?

- Počítače s internetem, pevná linka, tiskárny,

14. Jaké prostředky používáte pro přepravu zaměstnanců?

- Osobní automobily MÚ.

15. Jaké máte pomůcky pro informování evakuovaných osob ve střediscích?

- Tabule.

Silné stránky: vysoká kvalita v komunikaci mezi orgány řídící evakuaci

Slabé stránky: malý počet pracovníků.

Příležitosti: využití výpočetní techniky při práci v evakuačních orgánech.

Ohrožení: nedostatek času při MU.

6.1.5 ORP Valašské Meziříčí

Počet obcí v působnosti: 18

Počet částí obcí: 37

Předseda KŠ: Bc. Robert Stržínek

Organizační zabezpečení

1. Máte dostatek zaměstnanců určených pro práci v evakuačních orgánech?

- Ano, úředníky.

2. Proškolujete osoby určené pro práci v evakuačních orgánech?

- Ano.

3. Jakým způsobem řešíte nouzové ubytování a stravování v evakuačních a přijímacích střediscích?

- V objektech kde je jídelna i ubytování.

4. Jak řešíte pořádkové a zdravotnické zabezpečení evakuace ve střediscích?

- Městská policie, PČR, ČČK.

5. Jakou částku vyčleňujete na evakuaci?

- až 100 000 Kč.

Technická zabezpečení

6. Jak máte vyřešenou komunikaci mezi středisky a KŠ?

- Pomocí mobilních telefonů a spojek.

7. Jak máte naplánované vytváření středisek?

- Předem určených objektů.

8. Jaké používáte softwary při evakuaci?

- Nevyužíváme.

9. Jak probíhá spolupráce se systémem správy státních hmotných rezerv?

- Systémem Krizkom.

10. Jak informujete obyvatelstvo o stavu evakuace, a jak ty kteří jsou evakuováni ve střediscích?

- Služba ve střediscích, rádio, IVVS.

Hmotné zabezpečení

11. Jaké dokumenty používáte ve střediscích?

- Evidenční listy.

12. Jaké prostředky používáte v rámci komunikace?

- Mobilní telefony.

13. Jaké je zařízení středisek?

- Počítače s internetem, tiskárny, pevná linka.

14. Jaké prostředky používáte pro přepravu zaměstnanců?

- Osobní automobily MÚ.

15. Jaké máte pomůcky pro informování evakuovaných osob ve střediscích?

- Nejsou žádné.

Silné stránky: vyšší možnosti finančních prostředků pro evakuaci

Slabé stránky: nepoužívání žádného softwarového programu.

Příležitosti: zvýšení informovanosti ve střediscích

Ohrožení: nedostatek času při MU.

7 CELKOVÉ ZHODNOCENÍ ANALÝZY

Z provedené analýzy jsem sestavil celkový výsledek. Je potřeba brát ohled, že se jedná o průměr výsledků, a tudíž jsou v něm jen nejzákladnější, nejzávažnější a nejrozšířenější ze silných a slabých stránek, příležitosti a ohrožení.

Silné stránky: silné stránky se mění podle jednotlivého zkoumaného systému, a proto jsou i jednotlivé výsledky do určité míry rozdílné. Z tohoto důvodu je těžké zpracovat celkové vyhodnocení silných stránek. Obecně by se dalo mluvit o relativně dobrém vybavení středisek (nejčastěji školy) a několika komunikačních technologiích používaných ve střediscích.

Slabé stránky: slabé stránky se mění podle jednotlivého zkoumaného systému, a proto jsou i jednotlivé výsledky do určité míry rozdílné. Z tohoto důvodu je těžké zpracovat celkové vyhodnocení slabých stránek. Obecně by se dalo mluvit o nedostatečném zabezpečení proti výpadku proudu ve střediscích a také se řeší evakuační situace pouze primárně přes mobilní operátory.

Příležitosti: Obecně lze říci a shrnout, že využití výpočetní techniky je směr, kterým by se orgány pro řízení evakuace měli ubírat. Je zde silná návaznost na již pokračující trendy a kroky v této oblasti. Je ale pochopitelné, že společně s novou technologií je potřeba pracovníky, k tomu určené řádně vyškolit a seznámit s touto technikou.

Ohrožení: Z analýzy vyplývá jednoznačně, že největším ohrožením je nedostatek času při MU a možnost působení druhotných nežádoucích účinků MU ve střediscích, která na to nejsou dosud připravena.

8 NÁVRHY NA MOŽNÁ ZLEPŠENÍ

V této kapitole budou rozebrány podrobněji výsledky analýzy, a na jejich základě budou hledány nové postupy, přístupy či pomůcky, pro zlepšení zkoumaného systému.

8.1 Rozbor výsledků silných stránek

Zde u silných stránek se jedná spíše o to, aby se dále podporoval jejich rozvoj a aby nedošlo v tomto ohledu ke stagnování. Zjištěním vyplývající z provedené analýzy je dobrá vybavenost středisek. Zde je poměrně složité určovat nové vybavení, neboť primární účel těchto je jiný. Většinou mluvíme o školách, kulturních domech či obecních úřadech. Především školy se hojně využívají. Zde je vybavení na velmi kvalitní úrovni většinou jsou v objektech jídelny, což je podstatné pro evakuované a další samozřejmostí je počítač s internetem a příslušenstvím. Je poměrně náročné žádat po škole, aby měla vybavení určené pouze pro případ zřízení střediska. Bylo by jen možné za předpokladu, že by obec poskytla finance na pořízení a následné udržování těchto vybavení. V dnešní době je však tato možnost dosti nereálná kvůli nedostatku finančních prostředků. Další možností by bylo přikázat školám, aby požadované vybavení zajistila sama. V tomto případě by ovšem musela nákup hradit sama, a tak by finance potřebné na výuku a její zkvalitnění byly o něco menší, což by se odrazilo na zájmech školy. Možnou cestou je dohoda s řediteli škol o strategii nákupu vybavení. Pokud by škola zamýšlela nakoupit nové počítače do učebny, mohlo by se pomocí dohody zajistit, aby se koupili k tomu příslušné softwarové příslušenství. Ty by sloužily jak k výuce, tak v případě pro evakuační středisko zřízené ve škole. Toto je jeden z příkladů, jak by mohla dohoda probíhat. Je ale jasné, že vše v dnešní době záleží na finančních prostředcích a také ochoty lidí se zajímat o tuto problematiku.

Druhou silnou stránkou je většinou existence několika druhů komunikačních prostředků používaných jak v evakuačním tak v přijímacích střediscích. Toto může být výhoda, jelikož v případě jejího nefungování jednoho z těchto prostředků můžeme použít jiný prostředek pro komunikaci s orgány. Je ovšem na zvážení, zda používání vícero technologií nebude znamenat komplikace. Nejlepší je určení primárního způsobu komunikace a v pořadí dalších nouzových spojení (ideálně přes pevnou linku, kde je riziko přetížení menší) přes internet, kdy přes e-mail jde tok informací (databáze, dotazníky) a přes telefon pokyny a jiná sdělení. Pochopitelně s kombinací krizových telefonů. Tady je ovšem riziko zvláště u rozsáhlé evakuace, že nebude dostatek těchto telefonů.

Uvedl jsem zde několik postřehů vyplývajících ze SWOT analýzy a pár návrhů na možná zlepšení. Jak bylo ale psáno výše, u těchto silných stránek se jedná spíše o udržení.

8.2 Rozbor výsledků slabých stránek

Podářilo se vytipovat obecně nejčastější slabé stránky, jež jsou nedostatečná k zabezpečení středisek proti výpadku elektrického proudu a častá řešení komunikace pouze pomocí mobilních telefonů.

Nejedná se samozřejmě o střediska budována na městských úřadech ty většinou zabezpečená jsou. Ostatní střediska ovšem zřídka bývají zabezpečená. Je pravda, že ORP většinou vlastní generátor nebo si ho mohou zajistit (HZS, SSHR). Nebylo by na škodu mít více těchto generátorů. Pochopitelně opět je to otázka finanční. Dalším problémem je, že určené objekty většinou nemají přípojky potřebné pro napájení sítě z generátorů. Je tu možnost vybudovat vlastní nouzovou síť. Jak již bylo uvedeno, je to otázka financí a je těžké navrhnout možné zlepšení v těchto oblastech.

Další zjištěnou slabou stránkou je, že se mnohdy jako primární způsob komunikace používají mobilní telefony. To nese řadu výhod (mobilita), ale také spousta nevýhod. Jak je známo, tak ve vyhrocených situacích jsou často mobilní operátoři přetížení, a tak dochází k nežádoucím jevům. V tomto případě hrozí kolaps komunikace a tím k vážnému narušení fungování střediska. Řešení může být například spojení pevnou linkou. Možné je také zapojení rádiových stanic a vysílaček, ovšem opět zde narážíme na finanční stránku. Pro ORP mnohdy nedosáhne částka vyhrazená na ochranu obyvatelstva ani na 100 000 Kč a pořízení kvalitního vybavení je znatelným zásahem do rozpočtu.

Celkově je potřeba na slabých stránkách urgentně zapracovat, aby hrozby byly minimalizovány a celková zranitelnost klesla pokud možno co nejvíce. Je to naprosto otázka financí, a proto je třeba hledat podporu u EU, MV, aj.

8.3 Rozbor výsledků příležitosti

Je jich bezpochyby celá řada, ať již se jedná o dotace z EU či spolupráci se školami. V současné době je snaha o digitalizování a zabezpečení nejrůznějších plánů a dokumentů v oblasti OO. Dříve se pomocí nejrůznějších intranetů krizového řízení či webových portálů a stránek sdílelo, ale teď je snaha, aby se tak dělo na zcela nové úrovni. Výhodou je nezávislost na internetu, protože se jedná o uzavřený server s vlastním optickým propojením

na úrovních typu Kraj – ORP. Uvažuje se i o propojení celostátním. Tento systém je chráněn proti napadení zvenčí. Je ale pravda, že u mnoha ORP používali vlastní dokumenty a teď se budou muset sjednotit. Samozřejmě je to práce navíc, ale do budoucna to výrazně zlepšší a zefektivní spolupráci s celkovým systémem OO. S tím je i spojené školení pracovníků. Je nutné uvést, že když bude systém sebelepší, nikdy úplně nenahradí listinnou podobu.

8.4 Rozbor výsledků ohrožení

Z proběhlé analýzy je celkem jednoznačné, že největším nedostatkem je časová tíseň, která vzniká při jakékoli MU. Je těžké proti tomuto čelit. Ideální by bylo, kdyby jsme o MU věděli dopředu. To bohužel v naprosté většině známo není. V budoucnu by mohlo být možné pomocí megadat předpovídat budoucnost, ale zatím se lze spoléhat především na zkušenosti krizových pracovníků, kteří dokážou rozpoznat MU ještě v jejím samotném počátku a díky tomu je dostatek času provést nutná opatření. Výraznou pomoc představují nejrůznější monitorovací zařízení sítě, pomocí kterých lze odhalit počátek MU. Pochopitelně jsou tu i různé prognózy a předpovědi, díky kterým je možné odhadnout budoucí vývoj a připravit se na něj. V oblasti OO se tento trend uplatňuje, ale aby vznikly opravdu komplexní a efektivní systémy pro předpovídání MU nebo alespoň faktory ovlivňující vznik MU je otázka budoucnosti. Je ale jasné, že je potřeba se takovýmto systémům zabývat i přes značné finanční náklady.

Druhým ohrožením by mohlo být působení druhotných účinků MU ve střediscích, která na to nejsou připravena. Zde se jedná o výpadku elektrické energie (bylo rozebráno výše). Co se týká účinků, tak by na ně střediska měla být připravena nebo aby se nezřizovala tam, kde by toto působení mohlo hrozit. Pochopitelně vždy hrozí nějaké nebezpečí například nemoci a v případě středisek kdy je soustředěno větší množství osob se druhotné riziko zvyšuje. Proti těmto ohrožením se pochopitelně přijímají opatření, ať už hygienické, protipožární, pořádkové.

ZÁVĚR

Obyvatelé se můžou ocitnout v nebezpečí díky celému spektru ohrožení. V některých případech, kdy je nutné, aby občané opustili svoje obydlí, které pro ně už nejsou bezpečné, dochází k vyhlášení evakuace. Tehdy je důležité mít na paměti, že lidem z evakuovaných oblastí je nutné poskytnout prostředky na uspokojení jejich základních potřeb, hlavně dostatek pitné vody, která je pro život velmi důležitou podmínkou. Z důvodu uskutečnitelnosti poskytnutí těchto prostředků je jednou z priorit vypracování dokumentů, v důsledku čeho se zvýší připravenost na takové situace. Dalším způsobem, jako lépe chránit evakuované, je zlepšení spolupráce mezi jednotlivé složky systému. Lepší informovanost a propojení mezi sebou přinese bezpečnější systém evakuace. Zvýšení integrace systémových částí ostatně není klíčem k bezpečnosti obyvatel pouze v oblasti evakuační, ale i celkově v ochraně obyvatel.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] HORÁK, Rudolf a Jan KYSELÁK. *Terminologický slovník vybraných pojmů z oblasti evakuace*. Vyd. 1. Brno: Univerzita obrany, 2006, 119 s. ISBN 80-723-1162-X.
- [2] PACINDA, Štefan a Ján PIVOVARNÍK. *Kolektivní ochrana obyvatelstva*. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010, 118 s. ISBN 978-80-86640-44-0.
- [3] KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše a Ján PIVOVARNÍK. *Ochrana obyvatelstva*. Vyd. 1. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2005, 118 s. ISBN 80-866-3470-1.
- [4] SMETANA, Marek, Dana KRATOCHVÍLOVÁ a Danuše KRATOCHVÍLOVÁ. *Havarijní plánování: varování, evakuace, poplachové plány, povodňové plány*. Vyd.1. Brno: ComputerPress, 2010, 166 s. ISBN 978-802-5129-890.
- [5] FOLWARCZNY, Libor a Jiří POKORNÝ. *Evakuace osob*. Vyd. 1. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006, 125 s. ISBN 80-866-3492-2.
- [6] FIALA, Miloš a Josef VILÁŠEK. 2010. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. Vyd. 1 Praha: Karolinum, 208 s. ISBN 978-80-246-1856-2.
- [7] MARTÍNEK, Bohumír. *Ochrana obyvatelstva I*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009, 133 s. ISBN 978-80-7251-298-0.
- [8] MARTÍNEK, Bohumír, Otakar Jiří MIKA a Danuše KRATOCHVÍLOVÁ. *Ochrana obyvatelstva: varování, evakuace, poplachové plány, povodňové plány*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009, 133 s. ISBN 978-80-7251-298-0.
- [9] ČESKO. Zákon č. 239 ze dne 28. června 2000 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Sbíрка zákonů České republiky. Praha: Ministerstvo vnitra, 2000, roč. 2000, 73.
- [10] ŠEFČÍK, Vladimír. *Analýza rizik*. Zlín: UTB, 2009. ISBN 978-80-7318-696.
- [11] PRINC, Ivan. Přednášky z výuky předmětu Analytické metody a nástroje řešení krizových situací. Poskytnuty a citovány 6.11.2014
- [12] HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR KARLOVARSKÉHO KRAJE. *Plán evakuace obyvatelstva: Metodická pomůcka*. Karlovy Vary, 2004, 28 s.

- [13] MARTÍNEK, Bohumír. LINHART, Petr a kolektiv. *Ochrana obyvatelstva Modul E*. MV GŘ HZS ČR. Praha. 2006. ISBN 978-80-7251-298-0.
- [14] VEVERKA, Ivan. *Vybrané kapitoly krizového řízení*. 1. vyd. Praha: PA ČR, 2003. 175 s. ISBN 80-7251-126-2.
- [15] MINISTERSTVO VNITRA - GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČR. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 PRAHA*. Praha, 2013.
- [16] *Google*. [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <https://www.google.cz/> citováno dne 8.5.2015.
- [17] *Ewakuacja*. [online]. [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.cieszyn.pl/mczk/index.php/zarzadzanie-kryzysowe/ewakuacja> citováno dne 1.5.2015.
- [18] *Die Planung von kleineren Evakuierungen* [online]. [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.bevoelkerungsschutz.admin.ch/internet/bs/de/home/dokumente/Ereignisbewaeltigung/evakuierung.parsys.91284.DownloadFile.tmp/planungevakuierungen20110707d.pdf> citováno dne 1.5.2015.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČČK	Český červený kříž
EU	Evropská unie
GŘ	Generální ředitelství
HZS	Hasičský záchranný sbor
IVVS	Informační, vyznamovací a varovací systém
IZS	Integrovaný záchranný systém
KS	Krizová situace
KŠ	Krizový štáb
MěÚ	Městský úřad
MU	Mimořádná událost
MV	Ministerstvo vnitra
OO	Ochrana obyvatelstva
ORP	Obce s rozšířenou působností
PČR	Policie České republiky
SSHR	Státní správa hmotných rezerv
ZLP	Záchranné a likvidační práce
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Průběh varovného signálu „VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA“

Obrázek 2 - Obsah evakuačního zavazadla

Obrázek 3 - Znak civilní ochrany

Obrázek 4 - SWOT analýza

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I: Evakuační lístek pro vlastní potřebu

Příloha II: Zpráva pro evakuační orgány

Příloha III: Orgány pro zajištění evakuace

Příloha IV: Evidence evakuovaných osob

Příloha V: Situační značky

PŘÍLOHA P I: EVAKUAČNÍ LÍSTEK PRO VLASTNÍ POTŘEBU

Evakuační zóna – sektor (označení):
Evakuační středisko (umístění): Přijímací středisko (umístění): Příjmové území:
Cílové místo přemístění jeslí, školky, školy, nemocnice (příjmová obec):
Příjmová území přemístění pracovišť členů rodiny:
Důležitá telefonní čísla:

Zdroj: <http://webmap.kr-karlovarsky.cz/pou/html/..%5Cprilohy%5CPlanEVA.pdf>

PŘÍLOHA P II: ZPRÁVA PRO EVAKUAČNÍ ORGÁNY

PŘI OPUŠTĚNÍ DOMU NEBO BYTU UMÍSTĚTE VIDITELNĚ NA DVEŘÍCH VAŠEHO OBYDLÍ

Adresa obecního (městského) úřadu:		
Adresa osoby:		
Příjmení, jméno, titul		
Příjmení, jména, titul společně se mnou evakuovaných členů domácnosti:		
Odjeli jsme dne	v	hodin
Budeme se zdržovat na adrese:		
V bytě již nezůstala žádná osoba.	Podpis:	

Zdroj: <http://webmap.kr-karlovarsky.cz/pou/html/..%5Cprilohy%5CPlanEVA.pdf>

PŘÍLOHA III: ORGÁNY PRO ZAJIŠTĚNÍ EVAKUACE

A) Pracovní skupina krizového štábu

Příjmení, jméno, titul /rodné číslo/	Orgán (složka, útvar)	V průběhu evakuace řídí činnost:	Adresa		Spojení	
			pracoviště	bydliště	pracoviště	bydliště

B) Evakuační střediska

Pořadové číslo evakuačního střediska	Odbavovací kapacita (evakuovaných osob)	Personál střediska (jmenovitě pracovníci/rodná čísla)	Adresa (umístění střediska)	Spojení do střediska tel./mobil/fax
Počet osob celkem			X	X

C) Přijímací střediska

Pořadové číslo přijímacího střediska	Předurčené přijímové území (pořadové číslo/kapacita EVA osob)	Personál střediska (jmenovitě pracovníci/rodná čísla)	Adresa (umístění střediska)	Spojení do střediska tel./mobil/fax
Počet osob celkem			X	X

Zdroj: <http://webmap.kr-karlovarsky.cz/pou/html/..%5Cprilohy%5CPlanEVA.pdf>

PŘÍLOHA IV: EVIDENCE EVAKUOVANÝCH OSOB

Středisko :					
Příjmení, jméno, titul	Adresa trvalého bydliště	Rodné číslo	Mobil	Čas průchodu střediskem	Adresa umístění (cílová adresa)
Počet osob celkem	X		X	X	X

Zdroj: <http://webmap.kr-karlovarsky.cz/pou/html/..%5Cprilohy%5CPlanEVA.pdf>

PŘÍLOHA V: SITUAČNÍ ZNAČKY

SITUAČNÍ ZNAČKY
(pro účely zpracování plánu evakuace obyvatelstva)

Popis	Značka
Brod 1 - číslo brodu 0,5 [m] - hloubka 5 [m ³ /s] - průtok	
Důležité objekty a) čerpací stanice pohonných hmot 1 - číslo objektu b) zdravotnické zařízení 1 - číslo objektu 90 - lůžková kapacita J – jesle, školka ZŠ – základní škola, gymnázium SŠ – střední škola, učiliště H – zdravotnické zařízení SZ – sociální zařízení pečující o osoby staré nebo osoby tělesně postižené V – věznice PHM – čerpací stanice pohonných hmot E – energetický provoz Vo – vodárenský provoz Pl – plynárenský provoz X _{1...n} – jiný objekt (v legendě mapy uvést o jaký objekt jde)	a) b)
Evakuační středisko ES 1 – evakuační středisko číslo 1 SOU – střední odborné učiliště (umístění evakuačního střediska) 200 [osob/hod] - kapacita	
Evakuační trasa (směr ven z ohroženého území) E 55 – číslo evakuační trasy 300 [vozidel/hod] - propustnost	

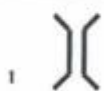
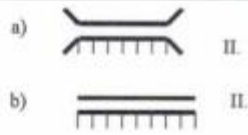
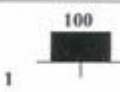

Zdroj: <http://webmap.kr-karlovarsky.cz/pou/html/..%5Cprilohy%5CPlanEVA.pdf>

Popis	Značka
Evakuační trasa náhradní E 442 – číslo náhradní evakuační trasy 200 – [vozidel/hod]	
Evakuační trasa E 55/P – vyhrazená pouze pro pěši	
Přístupová cesta (směr do ohroženého území) E 34 – číslo přístupové cesty 100 – [vozidel/hod] - propustnost	
Evakuační prostor I – číslo evakuačního prostoru 1000 – počet evakuovaných osob	
Místo nevhodné pro umístění evakuovaných osob	
Místo nouzového stravování MNS 1 – místo nouzového stravování č. 1 500 [osob] - kapacita stravovaných	
Místo nouzového ubytování MNU – místo nouzového ubytování 1 – číslo místa nouzového ubytování 120 [osob] – kapacita ubytovaných	
Humanitární pomoc I – číslo místa humanitární pomoci HP – humanitární pomoc v závorce se uvede název nevládní humanitární organizace	

Zdroj: <http://webmap.kr-karlovarsky.cz/pou/html/..%5Cprilohy%5CPlanEVA.pdf>

Popis	Značka
Místo shromažďování MS – místo shromažďování OÚ – obecní úřad (prostor pro shromažďování) 100 [osob] - kapacita	100 MS
Nástupní stanice hromadné přepravy 1 – číslo nástupní stanice NS – nástupní stanice	 1
Místo speciální očisty 1 – číslo místa speciální očisty MSO – místo speciální očisty T ... techniky 50 [vozidel/hod] - kapacita a) MSO ve stálém objektu O ... osob 80 [osob/hod] - kapacita	50 MSO a) 80 MSO
Správní úřad ORP – obecní úřad s rozšířenou působností KÚ ... krajský úřad OÚ ... obecní úřad	 ↓
Přijímací středisko PS – přijímací středisko umístěné v objektu ZŠ – základní škola 1 – číslo přijímacího střediska	 PS 1
Přijímové území (plánované) PÚ – přijímové území 1 – číslo přijímového území 15 000 [osob] – kapacita	PÚ 1

Zdroj: <http://webmap.kr-karlovarsky.cz/pou/html/..%5Cprilohy%5CplanEVA.pdf>

Popis	Značka
Uzávěra U – uzávěra 1 – číslo uzávěry 3 – počet osob na uzávěře	
Most [všeobecně]	
Vodní dílo II. – kategorie vodního díla a) – s vozovkou na koruně hráze b) – bez vozovky	
Státý úkryt 1 – číslo úkrytu 100 – kapacita	
Zdravotnické zabezpečení evakuace 1 – číslo zdravotnické organizace ZZE – zdravotnické zabezpečení evakuace PZP – předlékařská zdravotnická pomoc	

Zdroj: <http://webmap.kr-karlovarsky.cz/pou/html/..%5Cprilohy%5CPlanEVA.pdf>